

Hugo Bouter

Wondertekenen in het Johannesevangelie

De acht tekenen van Jezus in het Johannesevangelie

Johannes 2:1 ... 21:14

Tekenen bevestigden de prediking van het evangelie

Volgens Handelingen 2:22 is het optreden van Jezus Christus te midden van het volk Israël bevestigd door middel van ‘krachten, wonderen en tekenen’, die God door Hem onder hen heeft verricht. Dit goddelijke getuigenis gedurende de omwandeling van de Heer op aarde is voortgezet door de apostelen, en wel door hun prediking en de tekenen en wonderen die ermee gepaard gingen (Hand. 4:30). Het Nieuwe Testament zegt dat God meegetuigde zowel door ‘tekenen als wonderen en allerlei krachten’ (Hebr. 2:4). De overtuigende bewijzen van het apostelschap bestonden dan ook uit ‘tekenen, wonderen en krachten’ (2 Kor. 12:12; vgl. Marc. 16:17-18).

Het optreden van Stefanus als Gods getuige, en vervolgens zijn martelaarschap, luidde het einde in van het publieke getuigenis aan het adres van Israël (Hand. 7:51-53; 13:46-47; 22:20-21; 28:28). God richtte Zich na de apostolische tijd vooral tot de volken, hoewel het evangelie Gods kracht is tot behoudenis voor *ieder* die gelooft, ‘eerst voor de Jood, en ook voor de Griek’ (Rom. 1:16). Paulus verrichtte dan ook tekenen en wonderen onder de volken, dit hoorde bij de beginfase van het christendom (vgl. Rom. 15:16-21). Voor de héle christelijke bedeling geldt echter het beginsel dat wij gelukkig worden geprezen, als wij niet zien en *toch* geloven (Joh. 20:29).

Tekenen in de eindtijd

Om de lijn nu even door te trekken naar de eindtijd: de antichrist zal zijn optreden staven met allerlei 'kracht en tekenen en wonderen van de leugen' (2 Tess. 2:9; vgl. Openb. 13:13-14). In de toekomst zal de massa van het Joodse volk worden misleid door tekenen, wonderen en krachten van *satanische* oorsprong, zoals de Heer reeds had aangekondigd. Valse christussen en valse profeten zullen opstaan en tekenen en wonderen doen (Marc. 13:22). Het 'beest uit de aarde' is de grote exponent daarvan (Openb. 13:11). De valse messias, die in zijn *eigen* naam komt, zal worden aangenomen (Joh. 5:43). Voor wie goed kijkt en luistert, is het onderscheid echter duidelijk merkbaar: het beest uit de aarde lijkt weliswaar op een lam, maar het *spreekt* als de draak, d.i. de duivel en de satan (Openb. 12:9).

Tekenen, wonderen en krachten

Wat is het verschil tussen tekenen, wonderen en krachten? Om met de laatste term te beginnen: het woord 'kracht' (Gr. *dunamis*) wijst op een machtig werk, een manifestatie van kracht. Het komt 38 keer voor in de evangeliën, maar geen enkele keer in het evangelie naar Johannes. Het woord 'wonder' (Gr. *teras*) komt in het Nieuwe Testament alleen *in het meervoud* voor, en bovendien altijd samen met het meervoud van 'teken' (Gr. *semeion*). Het wordt slechts één keer door Johannes gebruikt, en wel in hoofdstuk 4:48 ('Als u geen tekenen en wonderen ziet, zult u geenszins geloven'). Het woord 'teken' komt echter 17 keer voor in het vierde evangelie.

Alle tekenen zijn tegelijkertijd ook *wonderen*, d.w.z. bovennatuurlijke werkingen van Gods macht. Het gaat hierbij om het opzienbarende effect dat wonderen hebben op degenen die ze waarnemen. Maar niet alle wonderen zijn tegelijk ook *tekenen*, want de Bijbel koppelt bijzondere lessen aan de *tekenen*. Er ligt specifiek onderwijs opgesloten in de tekenen, want er worden geestelijke lessen door meegedeeld. Bij de tekenen die in het evangelie naar Johannes beschreven worden, is dit heel duidelijk het geval en is er naast het bovennatuurlijke karakter en de werking van Gods macht steeds een speciale 'be-teken-is' op te merken.

Het doel van de tekenen in het evangelie naar Johannes

De beperkte selectie van tekenen die in dit evangelie zijn beschreven (acht in totaal), heeft als doel dat wij zouden geloven 'dat Jezus de Christus is, en dat wij

gelovend het leven hebben in Zijn naam' (Joh. 20:30-31). Het gaat steeds om wonderwerken die:

- (1) de godheid van Christus onderstrepen,
- (2) Zijn heerlijkheid openbaren,
- (3) opdat wij door het geloof in Hem en in Zijn werk het eeuwige leven ontvangen.

Dit blijkt reeds bij de eerste wonderdaad, die in hoofdstuk 2 wordt beschreven: het water dat in wijn wordt veranderd. De evangelist tekent hierbij aan: 'Dit deed Jezus als *begin* van Zijn tekenen in Kana in Galilea en openbaarde Zijn heerlijkheid; en Zijn discipelen geloofden in Hem' (Joh. 2:11). Het *eerste* teken is kenmerkend voor heel Zijn optreden en toont Zijn Messiaanse heerlijkheid. Het schildert tevens het einddoel van Gods wegen: Christus zal het volk uiteindelijk invoeren in de vreugde van het Vrederijk. Dat het gaat om een specifieke opeenvolging van tekenen, wordt bevestigd door wat wij lezen in hoofdstuk 4: 'Dit *tweede* teken nu heeft Jezus weer gedaan, toen Hij uit Judea in Galilea was gekomen' (Joh. 4:54).

Al deze tekenen tonen primair de nood van het volk Israël, maar ook onze eigen nood als zondaars: de krachteloosheid en de doodstaat waarin wij van nature verkeren. Maar wij zien ook dat God machtig is hierin te voorzien en verandering in onze verloren toestand te brengen. De tekenen die de Heer verrichtte, komen *van* God, ze wijzen ons *op* God en leiden ons tot geloof *in* de Zoon van God.

Bij het eerste teken werd het water in wijn veranderd (Joh. 2:1-11); bij het achtste vond er een wonderbare visvangst plaats (Joh. 21:1-14). Er is een zekere parallel tussen deze beide tekenen: bij het eerste was er geen wijn en dus geen vreugde; bij het laatste was er geen voedsel en dus geen levensonderhoud. Menselijke middelen bleken ontoereikend te zijn, maar de Heer voorzag in alle noden en behoeften. In beide situaties hing de zegen echter af van *gehoorzaamheid* aan Zijn woord! Dat is een belangrijke les. Alles wat Hij ons zegt, moeten wij doen! De vaten moesten worden gevuld met water, en het net moest worden uitgeworpen aan de rechterkant van het schip (Joh. 2:5vv.; 21:6vv.).

Overzicht van de acht tekenen

Tekenen	Profetische betekenis
1. Water in wijn veranderd Joh. 2:1-11	Overvloed van vreugde na het herstel van Israëls relatie met Jahweh in de eindtijd.
2. Genezing van de zoon van een (Romeinse) hoveling Joh. 4:46-54	Herstel van een gelovige rest (ook uit de volken), redding van de dood en nieuw leven door het geloof in Jezus' woord.
3. Genezing van een man die 38 jaar lang ziek was geweest Joh. 5:1-18	De macht van de Zoon om levend te maken wie Hij wil, en dat tegenover de krachteloosheid van de wet die door bemiddeling van engelen was gegeven.
4. Spijziging van de vijfduizend Joh. 6:1-15	Christus, het ware manna, is het brood uit de hemel dat eeuwig leven geeft aan eenieder die gelooft. Hij is ook de Messias, die de armen van Zijn volk met brood verzadigt (Ps. 132:15).
5. Jezus loopt op de zee Joh. 6:16-21	Christus is de Meester van de stormen van de eindtijd, en Hij brengt de Zijnen veilig aan land.
6. Genezing van de blindgeborene Joh. 9	De Messias opent de ogen van het blinde volk, opdat zij Zijn heerlijkheid zien en Hem aanbidden (Jes. 35:5).
7. Opwekking van Lazarus Joh. 11:1-44	Herrijzenis en herstel van geheel Israël in de eindtijd (Ezech. 37; Dan. 12; Rom. 11:25vv.).
8. Tweede wonderbare visvangst Joh. 21:1-14	Een grote menigte uit de volkerenzee wordt ook gered en in het Vrederijk ingevoerd.

Oude Sporen 2014

